DRUK — OPŁACONO GOTÓWKĄ. 50%

Numer pojedyńczy 50 gr.

Nr. 17 WARSZAWA, DNIA 17 CZERWCA 1933 R. Rok II

TYGODNIK INFORMAC. FINANSOWO-GIEŁDOWY

GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

WYCHODZI W SOBOTĘ KAŻDEGO TYGODNIA

WARUNKI PRENUMERATY: W WARSZAWIE I NA PROWINCJI ROCZNIE ZŁ. 20.— PÓŁROCZNIE Z. 10.— KWARTALNIE ZŁ. 5,— MIESIĘCZNIE ZŁ. 1,80. ZAGRANICĄ ROCZNIE ZŁ. 24.— NUMER POJEDYNCZY 50 GR.

CENA OGŁOSZEŃ: STRONA ZŁ. 400.— ½ STRONY ZŁ. 200.— ¼ STRONY ZŁ. 150.— ⅛ STRONY ZŁ. 75.—. CYFROWE TABELE O 50 PROCENT DROŻEJ

REDAKCJA: ULICA ŚNIADECKICH NR. 9, TELEFON 8-38-19. REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI I PIĄTKI OD GODZ. 5 — 6. ADMINISTRACJA: W DOMU BANKOWYM ZJEDNOCZONYCH BANKOWCÓW ANTONI PAWLIKOWSKI I S-KA W WARSZAWIE, ULICA MAZOWIECKA NR. 1, TELEFON 220-70. — KONTO P. K. O. NR. 27111

Konieczność obrony akcjonarjusza

Kwestja obrony praw drobnych akcjonarjuszów nie przestaje zajmować uwagi ogólnej.

Walka, tocząca się od szeregu lat między przedstawicielami drobnych akcjonarjuszów, a władzami spółek akcyjnych, nie dała dotychczas konkretnych rezultatów i przypuszczalnie dać nie może, gdyż nie da się jednem pociągnięciem pióra zmienić prawa odwiecznego, mocą którego większość ma głos decydujący. Ekonomiści, prawnicy i rzecznicy upośledzonych drobnych akcjonarjuszów nie mogli dotychczas znaleźć sposobu, aby zmienić istniejący stan rzeczy i uchronić mniejszość od strat, wynikłych z powodu gospodarki władz danych przedsiębiorstw, gdyż wszelkie usiłowania rozbijają się o martwą literę prawa o spółkach akcyjn.

Na temat ten p. Stanley Philipson w Nr. 91 Gazety Polskiej w artykule „Konieczność obrony akcjonarjusza“, wypowiedział nader trafne uwagi, nad któremi nie sposób przejść do porządku dziennego.

Artykuł ten rozpoczyna cykl artykułów p. t. — „zagadnienie kapitalizacji“.

P. Philipson starał się wyczerpać temat powyższy. Z artykułu tego podajemy niektóre urywki:

„Najfatalniej odbija się brak ochrony oszczędności w dziedzinie akcji i akcjonarjusza. Zgodni w tem są wszyscy ekonomiści i prawnicy, oraz wszyscy ci, którzy lokowali oszczędności swe w akcjach, idąc za hasłem uprzemysłowienia kraju, gospodarczego usamodzielnienia Polski od zagranicy, zbudowania przemysłu dla obrony krajowej. Obserwujemy tu wyraźnie wszelkiego rodzaju formy wywłaszczenia akcjonarjusza ze wszelkich praw i własności — pod opieką formalnego prawa, obserwujemy tragedję wielkiej masy oszczędzających, którzy, nie dojadając, zbierali oszczędności i lokowali je zgodnie z propagowanemi wszędzie i przez wszystkich hasłami uprzemysłowienia kraju, obrony krajowej, uniezależnienia się Polski od zagranicy. Oczywiście, nie mam tu na myśli kapitalistów, którzy nabywają duże pakiety, albo nawet kwalifikowane większości akcji i dzięki temu sprawują rządy w danej spółce, te „rządy wywłaszczeniowe“ akcjonarjusza, lokującego oszczędności w kapitale przemysłowym lub bankowym.

Mamy wprawdzie ustawę o spółkach akcyjnych — mamy sądy handlowe i rejestry handlowe. Każdy wie i potwierdzi, że akcja jest symbolem odpowiedniej części wartości zakładu przemysłowego, że poszanowanie jej jest warunkiem rozbudowy gospodarczej naszego kraju, że jest dokumentem publicznego zaufania. Pomimo tego akcjonarjusz nie otrzymuje w większości wypadków dywidendy lub innego wynagrodzenia za włożone w dane przedsiębiorstwo oszczędności, nietylko niema żadnego faktycznego prawa własności, i to ani jako współwłaściciel, ani jako wierzyciel, niema żadnego wpływu na tę część swej własności, choć z nią odpowiada za czynności zarządu, nie podlegającego jego kontroli. Niema też żadnej możliwości ani sprzedania, ani lombardowania akcji, bo zwykle nie jest na naszych giełdach notowana. Niema ustawowego obowiązku wprowadzenia akcji na giełdę. Z około 1900 spółek akcyjnych w Polsce wprowadzone są na giełdach akcje tylko około 140 spółek, a z tych znowu notowanych jest prawie od dwóch lat tylko około 10, w tem akcja Banku Polskiego. Ale gorzej jeszcze. Niema dziś żadnej możliwości zbadania realnej wartości akcji, bo bilansy ogromnej większości spółek akcyjnych i bankowych są nader misternie — nie chcę powiedzieć, że świadomie nieściśle — zbudowane i. wbrew niekiedy statutom, publikowane są chyba tylko w „Monitorze Polskim“, bez wyjaśniających sprawozdań Zarządu i Rady Nadzorczej.

Problem akcji i akcjonarjusza, szczególnie tego „akcjonarjusza oszczędzającego“ wydaje mi się szczególnie w warunkach polskich, tak podstawowy i niezmiernie ważny, tak warunkowy dla przyszłości naszego całego życia gospodarczego, że woła głośnym głosem o radykalną formę ustawodawczą“.

Wywody autora są bardzo wymowne i tak słuszne, że nie nastręczają żadnych wątpliwości co do konieczności reform w tej dziedzinie.

Nasuwa się więc pytanie, w jaki sposób zło to usunąć?

P. Philipson dopomina się o radykalną formę ustawodawczą domyśleć się więc można, że rozchodzi się o nowelizację obowiązującego dotychczas prawa o spółkach akcyjnych.

Usiłowania obrońców drobnych akcjonarjuszów winny iść w kierunku organizowania kontroli, uniemożliwiającej działanie na niekorzyść mniejszości. W tym celu winna być powołana do życia stała komisja, złożona z przedstawicieli drobnych akcjonarjuszów, rzeczoznawcy - prawnika i delegatów władz nadzorczych. Komisja taka winna rozpatrywać wszelkie skargi akcjonarjuszów i, mając szerokie atrybucje, może nakazać, w razie potrzeby, zarządom spółek akcyjnych zmianę takich decyzji, które kierowane będą na niekorzyść drobnych akcjonarjuszów. Komisja ta miałaby prawo przeglądania ksiąg i dokumentów spółki, kwestjonować zbyt wysokie uposażenie członków zarządów i dyrekcji i sprawować kontrolę nad temi spółkami akcyjnemi, gdzie zajdzie tego potrzeba.

W prawie o spółkach akcyjnych winien być dodany specjalny ustęp, że komisja, powołana do kontrolowania władz przedsiębiorstwa, będzie posiadała takie lub inne atrybucje.

W prawie o spółkach akcyjnych winien być również wskazany sposób układania i publikowania bilansów rocznych, które dotychczas w większości wypadków nie pozwalają się orjentować w stanie interesów przedsiębiorstwa.

Ale jest i odwrotna strona medalu. Powołanie do życia podobnej komisji jest niezbędne i w interesie zarządów spółek akcyjnych, aby uniemożliwić reprezentantom drobnych akcjonarjuszów w niektórych wypadkach wyzyskanie swoich mandatów dla celów osobistych.

Jeżeli stoimy na stanowisku, iż należy obronić akcjonarjusza w wypadku niewłaściwego postępowania zarządu, należy więc również zapobiec, aby drobny ten akcjonarjusz nie działał na niekorzyść spółki. Do uwagi powyższej upoważnia nas fakt, który miał miejsce kilka lat temu t. j. po zalegalizowaniu statutu „Towarzystwa Obrony drobnych akcjonarjuszów“.

Otóż jeden z przedstawicieli drobnych akcjonarjuszów pewnego przedsiębiorstwa skupił koło siebie większą ilość jakoby „pokrzywdzonych“ akcjonarjuszów. Rozchodziło się wówczas o wysokość dywidendy, obrońca bowiem drobnych akcjonarjuszów uważał, iż powinna być większa. Dla ścisłości zaznaczyć należy, iż przedsiębiorstwo, o którem mowa, było wzorowe prowadzone. Otóż obrońca ten, dzięki swej elokwencji i stosunkom, zjednał sobie zwolenników, reprezentujących większą ilość akcyj, niż posiadał zarząd. Sterroryzowawszy zarząd i dobrawszy jeszcze dwie osoby, przedstawiciele mniejszości reprezentowali wówczas większość i zażądali przedewszystkiem, aby ogólne zebranie uchwaliło zwiększyć skład zarządu o dwa mandaty, a ponieważ jeden mandat wakował, w rezultacie trójka ta weszła do zarządu. To było głównym celem owych panów. Po wejściu do zarządu panowie ci stwierdzili, po sprawdzeniu ksiąg i dokumentów, iż wszystko, a nawet, uchwalona przez dawny zarząd, dywidenda jest w porządku. Po niejakim czasie główny bohater afery tej, widząc, że sanacja jest zbyteczna, zrezygnował z mandatu członka zarządu. Pozostała dwójka, jak było skonstantowane na następnem ogólnem zebraniu, miała na widoku jedynie własny interes i działała nawet na szkodę spółki. W końcu panowie ci nolens-volens musieli zrezygnować z zajmowanych mandatów. Ile pochłonęły koszty, ile niepotrzebnie zmarnowano czasu — zbytecznie dowodzić.

Wypadki takie zdarzają się wprawdzie rzadko, ale są możliwe. Jedynym więc punktem wyjścia dla obopólnego dobra jest organizowanie kontroli, o której wyżej była mowa.

Z Izby Przemysłowo-Handlowej

W dniu 8 czerwca odbyło się posiedzenie Komisji Prawa Gospodarczego Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Komisja ta rozpoczęła badanie projektu prawa o zobowiązaniach, opracowanego przez Komisję Kodyfikacyjną. Prawo o zobowiązaniach, jako część Kodeksu Cywilnego, pozostająca w najściślejszym związku z prawem handlowem, jest przedmiotem szczególniejszego zainteresowania sfer gospodarczych. W związku z tem Komisja Prawa Gospodarczego przystąpiła do kolejnego rozważania podstawowych zagadnień, objętych projektem.

Na posiedzeniu w dniu 8 czerwca rozpatrywano sprawę zgaśnięcia lub zmiany zobowiązania ze względów na niezwykle wyjątkowe wypadki oraz sprawę zobowiązań, zaciągniętych w walucie zagranicznej.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE

Wyszło z druku sprawozdanie Banku Handlowego w Warszawie za 1932 r. z 62 okresu działalności Banku. Na czele sprawozdania zamieszczono portret oraz życiorys ś. p. Stanisława ks. Lubomirskiego, długoletniego Prezesa Rady Banku, zmarłego 16 sierpnia 1932 r.

Rok 1932, jak głosi sprawozdanie, upłynął na naradach i pracach międzynarodowych nad opanowaniem przesilenia ekonomicznego, które nietylko nie straciło na natężeniu, ale nawet pogłębiło się w dalszym ciągu. Nowe trudności i komplikacje wynikły z wprowadzenia przez poszczególne kraje rygorystycznych zarządzeń, zmierzających do złagodzenia skutków katastrofy w ramach własnego gospodarstwa.

Pomimo nieustannych wysiłków nie znalazła dotychczas międzynarodowa współpraca sposobu przezwyciężenia kryzysu. Natomiast ochronne zarządzenia poszczególnych krajów wywołały w krajach sąsiednich reakcje, które z kolei udaremniały spodziewane rezultaty. Warunki takie utrudniały w konsekwencji jeszcze bardziej, niż w roku ubiegłym międzynarodową wymianę dóbr.

Zrozumiałem jest, że także i Polska musiała kroczyć po tej samej drodze celem skutecznej obrony swego bilansu handlowego i stałości swej waluty. Dla zwiększenia wewnętrznej konsumpcji rząd energicznemi środkami dążył do obniżenia cen produkcji przemysłowej. W celu ochrony warsztatów rolniczych przed skutkami nadmiernego zadłużenia wydano szereg specjalnych rozporządzeń i ustaw.

Charakterystycznem jest dla bankowości polskiej, że niepokój, który w roku ubiegłym udzielił się krajowi, wskutek nastrojów zagranicą, ustąpił w zupełności. Działalność kredytowa była jednak w roku sprawozdawczym nadal ograniczona, a możliwości zarobkowe zmniejszyły się bardzo znacznie.

Tendencje na rynku papierów wartościowych kształtowały się niejednolicie. Obroty akcjami były w zupełnem zaniedbaniu, podczas gdy tranzakcje papierami o stałem oprocentowaniu wykazywały ożywienie. Z rynku amerykańskiego publiczność nasza wykupiła znaczną ilość publicznych papierów polskich.

Bank Handlowy w Warszawie dostosował swój zakres działania do sytuacji i do możliwości, jakiemi rozporządzał. Wprowadzone oszczędności obniżyły koszty handlowe o 20% w stosunku do roku zeszłego. Nadwyżki operacyjne zostały w całości przeznaczone na odpisy.

Rachunek zysków i strat zamyka się kwotą zł. 350.863.04, z których po potrąceniu na fundusz rezerwowy, resztę w sumie zł. 350.744.89, zgodnie z wnioskiem Rady, przeniesiono na rok następny.

Do Rady Banku zostali kooptowani: pp. August Zaleski, Alfred Falter, Henryk Strasburger i Feliks Wiślicki.

Na tem kończy się część pierwsza (opisowa) sprawozdania. Część druga obejmuje bilans wraz z rachunkiem zysków i strat oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.

Dyrekcję Banku stanowią pp. A. Goldklang, M. Hofman i A. Gintowt.

Na końcu sprawozdania podany jest ciekawy materjał statystyczny, a mianowicie tabela porównawcza ważniejszych pozycyj bilansowych od 1871 r. do 1932 r. włącznie. Z tablicy tej podajemy dane z ostatnich pięciu lat, a mianowicie:

Kapitał zakładowy: 1928, 1929 r. — zł. 20 miljonów, 1930, 1931 i 1932 r. — zł. 30 miljonów.

Fundusz rezerwowy: 1928 r.— zł. 4.454.900, 1929—zł. 5.196.545, 1930 i 1931 — zł. 6.832.431, 1932 — zł. 6.835.782.

Wkłady oraz wierzyciele na r-kach bieżących: 1928 r. — zł. 135.729.988, 1929 r. — zł. 166.783.334, 1930 r. — zł. 179.189.328, 1931 r. — zł. 112.840.824, 1932 r. — zł. 103.076.783.

Portfel wekslowy: 1928 r. — zł. 90.353.061, 1929 r. — zł. 91.870.831, 1930 r. — zł. 109.764.681, 1931 r. — zł. 68.907.083, 1932 r. — zł. 54.571.121.

Dłużnicy na rachunkach bieżących: 1928 r. — zł. 60.149.733, 1929 r. — zł. 89.046.090, 1930 r. — zł. 100.634.730, 1931 r. — zł. 74.693.895, 1932 r. — zł. 67.110.597.

Papiery własne i nabyte z funduszów rezerwowych: 1928 r. — zł. 7.131.958, 1929 r. — zł. 7.771.201, 1930 r.—zł. 7.531.701, 1931 r. — zł. 6.498.313, 1932 r. — zł. 6.572.989.

Procenty, prowizje i różne zyski: 1928 r. — zł. 13.896.347, 1929 r. — zł. 14.330.243, 1930 r. — zł. 15.675.993, 1931 r. — zł. 12.455.838, 1932 r.—zł. 8.521.909.

Koszty handlowe: 1928 r. — zł. 9.335.285, 1929 r.—zł. 9.668.991, 1930 r. — zł. 9.931.638, 1931 r. — zł. 8.568.414, 1932 r. — zł. 6.715.684.

Podatki: 1928 r.—zł. 1.263.199, 1929 r. — zł. 1.785.238, 1930 r. — zł. 1.701.238, 1931 r. — zł. 2.166.320, 1932 r. — zł. 818.565.

Dywidenda: 1928 r. — 7%, 1929 r. — 8%, 1930 r. — 8%. W 1931 r. i 1932 r. dywidendy nie wydzielono.

Położenie gospodarcze Polski w kwietniu 1933 r.

(w oświetleniu Banku Gospodarstwa Krajowego)

Wyszedł z druku Nr. 5 przeglądu miesięcznego B. G. K., zawierający między innemi „Położenie Gospodarcze Polski w kwietniu 1933 r.".

Z uwag na temat powyższy, wyjmujemy niektóre ustępy, które przytaczamy w dosłownem brzmieniu:

Ogólna charakterystyka. Najważniejszem zdarzeniem na terenie międzynarodowych stosunków gospodarczych w okresie sprawozdawczym było zawieszenie wymienialności waluty Stanów Zjednoczonych Ameryki na złoto oraz spowodowana tem deprecja dolara. Zamierzenia inflacyjne rządu Stanów Zjednoczonych wywołały pewne ożywienie na światowych rynkach towarowych; w szczególności zwyżkowały ceny podstawowych surowców, w ślad za czem nastąpiła zwyżka akcyj przemysłowych na rynku nowojorskim. Wydarzenia w Stanach Zjednoczonych nie wywołały jednak dotychczas większego wpływu na sytuację gospodarczą krajów europejskich, których rynki kapitałowe zdradzały nastrój wyczekujący.

Wpływ spadku dolara w Polsce zaznaczył się o tyle, że przez pewien czas trwał odpływ wkładów dolarowych z banków, względnie zamiana tych wkładów na złotowe oraz zniżka kursów pożyczek dolarowych. Z początkiem maja ubytek wkładów dolarowych ustał. Należy zaznaczyć, że w przeciwieństwie do poprzednich okresów silniejszych wahań dolara, obecnie wycofywane z banków pieniądze przeważnie nie były tezauryzowane, lecz obracane w dużej mierze na inwestycje rzeczowe, w związku z czem dało się zauważyć znaczniejsze zainteresowanie nieruchomościami. W instytucjach oszczędnościowych przyrost wkładów trwał w dalszym ciągu. W związku z sezonowem ożywieniem w budownictwie i w niektórych działach przemysłu, wzrosło zapotrzebowanie kredytu, pokrywane głównie przez Bank Polski i banki państwowe. Równocześnie nastąpiło polepszenie wypłacalności kredytobiorców, co przypisać należy w dużej mierze ustawom oddłużeniowym.

Rynek pieniężny. Pieniądz i kredyt. Międzynarodowe rynki pieniężne odznaczały się w kwietniu dużą płynnością, do czego przyczyniły się niemało wypadki w Ameryce. Spadek kursu dolara, wywołany inflacyjnemi zarządzeniami Stanów Zjednoczonych oraz zakazem wywozu złota, spowodował znaczny napływ kapitałów do Europy, zwłaszcza na rynek londyński. W Londynie stopa dla pieniądza dziennego obniżyła się do 1%, a stopa dyskontowa od krótkoterminowych weksli spadła znacznie poniżej stopy oficjalnej i była notowana od ½ do $^{9}/_{16}$%. Również w Paryżu zwiększyła się podaż pieniądza krótkoterminowego; pieniądz dzienny notowano po 1½%, a stopę dyskontową prywatną przeciętnie po 2%. W New Yorku już od początku kwietnia wzrastała podaż pieniądza krótkoterminowego pod wpływem zamierzeń inflacyjnych rządu Stanów Zjednoczonych: banki, gromadząc z tego powodu większe rezerwy, ofiarowywały pieniądz dzienny po ½ do ¾%, a stopa od pierwszorzędnych akceptów obniżyła się do ½%. Rynek berliński wykazywał nadal ciasnotę gotówkową: notowano pieniądz dzienny po 5—6%.

Zawieszenie wymienialności banknotów dolarowych w połączeniu z zapowiedzią w dn. 19 kwietnia przez Prezydenta Roosevelt'a „kontrolowanej inflacji" spowodowało spadek dolara na rynkach walutowych: do końca kwietnia kurs dolara obniżył się o 15% w stosunku do wartości oficjalnej, a z początkiem maja o dalsze 2%. Pod wpływem spadku dolara przejściowo zniżkowała dewiza szwajcarska, holenderska i niemiecka, natomiast wzmocnił się frank francuski i funt angielski.

Sytuacja na giełdzie papierów wartościowych przedstawiała się niejednolicie. W New Yorku nastąpiła silna zwyżka akcyj przemysłowych, pociągając za sobą częściowo inne papiery. W Londynie kursy nagół utrzymały się na poziomie z poprzedniego miesiąca. W Paryżu i Berlinie poprawiły się nieco kursy akcyj, natomiast papiery procentowe miały tendencję niekorzystną. Naogół dał się zauważyć na giełdach europejskich nastrój wyczekiwania w związku z wypadkami w Ameryce.

W Polsce zaobserwowany już w marcu wzrost zapotrzebowania pieniężnego objawił się również w ciągu okresu sprawozdawczego. Przyczyniło się do tego w dużej mierze sezonowe ożywienie w niektórych działach przemysłu, a zwłaszcza w przemyśle budowlanym i włókienniczym. Pozatem silny spadek kursu dolara w drugiej połowie kwietnia spowodował wycofanie wkładów dolarowych z banków, co zmusiło banki do nagromadzenia większych rezerw płatniczych, a co za tem idzie — do powściągliwości w otwieraniu kredytów. Wycofywanie wkładów dolarowych nie przybrało większych rozmiarów i z początkiem maja niemal zupełnie ustało. Część wkładów dolarowych została zamieniona na złotowe; duża część jednak została wycofana, przyczem dało się zauważyć znaczne zainteresowanie lokatami rzeczowemi. Perturbacje walutowe w ostatnich czasach wzbudziły duże zainteresowanie nieruchomościami, w wyniku czego zaznaczył się wzrost obrotów gruntami rolnemi i nieruchomościami miejskiemi, a także ożywienie w ruchu budowlano — mieszkaniowym, zwłaszcza w mniejszych ośrodkach.

W bankach państwowych bilanse za kwiecień wykazują następujące zmiany na poszczególnych pozycjach:

W Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczki gotówkowe w dziale handlowym zmniejszyły się o 5.9 miljonów do sumy 392.7 milj. złotych. Stan kredytów w dziale operacyj ze Skarbem Państwa zmniejszył się o 49.5 miljonów do sumy 593.8 milj. złotych. Stan pożyczek emisyjnych (w listach zastawnych i obligacjach) zmniejszył się wskutek przeprowadzenia zapadającej amortyzacji obligacyj komunalnych o 5.3 miljonów do sumy 831.4 milj. złotych. Łączna suma wkładów wraz z rachunkami bieżącemi zmniejszyła się o 6.4 miljonów do 265,4 milj. złotych. Lokaty Skar-

bu Państwa zwiększyły się o 2,7 miljonów do sumy 476,5 milj. złotych, natomiast rachunki specjalne Skarbu Państwa zmniejszyły się o 51,7 miljonów do 118,0 milj. złotych.

W Państwowym Banku Rolnym stan kredytów krótko i średnioterminowych zwiększył się w ciągu kwietnia o 6,1 miljonów do 226,4 milj. złotych. Stan pożyczek długoterminowych emisyjnych (w listach zastawnych i obligacjach meljoracyjnych) zmniejszył się nieznacznie do kwoty 333,7 milj. zł. Stan pożyczek z funduszów administrowanych przez Bank zwiększył się o 1,5 milj. do 449,0 milj. zł. Wkłady i lokaty wzrosły o 5,9 milj. do sumy 112,9 milj. złotych.

W Pocztowej Kasie Oszczędności wkłady oszczędnościowe zwiększyły się w kwietniu o 7,9 miljonów, osiągając łącznie z wkładami zwaloryzowanemi sumę 442,5 milj. zł. Rachunki czekowe zwiększyły się o 3,1 milj. do 162,9 milj. złotych.

W komunalnych kasach oszczędności wkłady oszczędnościowe zmniejszyły się w marcu o 2,4 miljony do sumy 562,1 milj. złotych. W kwietniu wkłady obniżyły się o 4,0 milj. złotych.

GIEŁDY

Warszawa.
(9.VI. — 14.VI.).

Sytuacja na giełdzie stołecznej wciąż jest pod znakiem zapytania. Chwiejność kursu dolara, ogólnie panujący sceptyzm co do dodatnich rezultatów konferencji londyńskiej, niejasny horyzont polityczny — wszystko to nie sprzyja rozwojowi operacyj giełdowych, które stale się zmniejszają. W dziale papierów wartościowych panowała tendencja niejednolita, aczkolwiek niektóre poszczególne walory wykazywały chwilami pewną skłonność do zwyżki.

Akcje. Bank Polski 75—73.50—75, Warsz. Tow. Fabr. Cukru 19, Lilpop 9—9.60—9.50 (bez kuponu dywid. za r. 1932 w wysokości zł. 2.50), Starachowice 9.

Pożyczki państwowe. 3% Prem. Poż. Budowlana 38.25—37.75—38.25, Dolarówka 48.75—49.50, 4% Prem. Poż. Inwestycyjna w sztukach zwykłych 100, w pełnych serjach 106—106.25, 5% Poż. Konwersyjna 43.25—43.50, 6% Poż. Dolarowa 47.25—47.50—46.75, 7% Poż. Stabilizacyjna w odcinkach po dol 1000 — 48.50—49.25, w odcinkach po dol. 500 — 48.75, po dol. 100 — 50.50—50, 10% Poż. Kolejowa 100—99.75—101.

Obroty prywatne. 8% Poż. z 1925 r. (Dillon) 52.25—53.25, 7% Poż. Śląska 34.75—34.50, 7% Poż. m. st. Warszawy 31.50—30.50—31.

Prywatne papiery lokacyjne. 4½% L. Z. Ziemskie 37.50—38—37.50, 5% L. Z. z Warszawy 48.63, 8% L. Z. Warszawy 39.38—40.50—40.38, 8% L. Z. m. Łodzi 36.75.

Dewizy. Belgja 124.30—124.50, Gdańsk 173.90—173.95—173.90, Holandja 358.70—358.20, Londyn 30.14—30.30, Nowy Jork 7.37—7.21—7.38, Kabel 7.38—7.22—7.39, Paryż 35.09, Praga 26.52—26.53, Sztokholm 155.60 156, Szwajcarja 172.20—172.15—172.16, Włochy 46.45—46.55.

Obroty międzybankowe. Berlin 207.25—209.85.

Rynek prywatny. Banknoty: dolarowe 7.32—7.19—7.37, niemieckie 198—202, angielskie 30.25—30.21—30.35, austrjackie 100.75—100, sowieckie 0.75—0.74—0.80, **Monety:** rubel złoty 4.86—4.85—4.86½, dolar złoty 9.10—9.14—9.12½, rubel srebrny 1.48—1.46, rubel w bilonie ros. 0.70—0.69.

GIEŁDY ZAMIEJSCOWE.
(z 13 czerwca).

Kraków.

Akcje Zieleniewski i Fitzner—Gamper 6.75—7.

Lwów.

4% L. Z. Akc. B-ku Hipot. (skonwert.) 31.

4½% L. Z. Akc. B-ku Hipot. (skonwert.) 35.

4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemsk. we Lwowie (skonw.) 36.

Poznań.

Listy zastawne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego:

4½% dolarowe 33.50 w płaceniu, 4½% dolarowe w złocie amort. 36, 4½% żytnie konw. za 1 ctr. mtr. 5.50 w płaceniu.

Z Giełdy pieniężnej w Warszawie

Obroty w maju 1933 r.

Jak widać z zestawienia biura Giełdy, obroty w maju r. b. w stosunku do obrotów z kwietnia r. b. zwiększyły się o przeszło 22%.

Dokonano ogółem tranzakcyj 3.664 (2705) na sumę złotych 71.507.374 (58.604.605).

W dziale walut: banknoty—zł. 72.606 (64.916), dewizy — zł. 65.007.989 (53.093.329).

W dziale papierów procentowych obroty ogólne — złotych 5.980.966 (5.134.558), z których na papiery państwowe przypada zł. 4.244.295 (4.028.680), na inne — zł. 1.736.671 (1.105.878).

W dziale akcyj — zł. 445.743 (311.802).

Uwaga. Cyfry w nawiasach odnoszą się do danych za kwiecień r. b.

Pod względem obrotów dewizami pierwsze miejsce zajmują dewizy francuskie, następnie — belgijskie, szwajcarskie, Stanów Zjednoczonych, angielskie i holenderskie.

Obroty pozostałemi dewizami były skromne.

Najmniejsze pozycje stanowiły dewizy duńskie i norweskie.

Z papierów państwowych pod względem obrotów pierwsze miejsce zajęła 7% Poż. Stabilizacyjna, drugie — 5% Poż. Konwersyjna, następne pożyczki premjowe oraz 6% Poż. Dolarowa.

Z prywatnych papierów lokacyjnych najwięcej obrotów dokonano 8% L. Z. m. Warszawy oraz 4½% L. Z. Ziemskiemi, natomiast innemi — zawierano sporadyczne tranzakcje.

Do obrotów giełdowych zostały dopuszczone akcje 100-złotowe Warsz. Tow. Ubezpieczeń, wydane wzamian za dotychczasowe akcje 50-złotowe w stosunku: jedna akcja 100-złotowa za dwie akcje 50-złotowe.

Kapitał zakładowy, wprowadzony na giełdę wynosi zł. 3.000.000, i jest podzielony na 30.000 akcyj na okaziciela po zł. 100 wart. nom. Z dniem 13 czerwca r. b. akcje powyższe będą notowane bez kuponu dywidendowego za lata: 1931 i 1932.

Dywidenda za 1931 r. wynosi 6% oraz za 1932 r. — 9%.

Przez lipiec i sierpień r. b. giełda w soboty nie będzie czynna.

Zastrzeżone papiery

Wydział V Sądu Okręgowego w Warszawie wzbronił wypłat oraz dokonywania jakichkolwiek tranzakcyj następującemi walorami:

7% Poż. Stabilizacyjna.

Na dol. 500.— Nr. 946, **na dol. 100** Nr. 26292.

6% Poż. Dolarowa z 1919/20 r.

Dol. 100.— Nr.Nr. 22141, 97816.

5% Poż. Konwersyjna z 1924 r.

Na zł. 1000.— Nr. 4061937.

Po zł. 500. Nr.Nr. 4320540—1, 4321105—6.

Na zł. 100. Nr. 3505961.

Po zł. 50. Nr. Nr. 324087, 343235, 415410—11, 415501—8, 415519—28, 3257713, 3437823—47.

Po zł. 10. Nr. Nr. 1044344, 2901666, 2927157—62.

Po zł. 5. Nr.Nr. 43244, 174459

Po zł. 3. Nr. 417167.

Po zł. 1. Nr. 83698.

5% Krótkoterm. Wewnętrz. Poż. Państwowa.

Mk. pol. 15300. Świadectwo ułamkowe Nr. 186012.

8% Oblig. Komun. zł. w zł. Banku Gospodarstwa Krajow.

Po zł. 1000 Ser. B. Nr. Nr. 12060—1, 20620—1, 22621—3.

Po zł. 100. Ser. A. Nr.Nr. 415 i 417—19.

4% Skonw. Oblig. Banku Gospodarstwa Krajowego.

Po zł. 92.20 Nr. 1060 9232 21554

4½% L. Z. skonwert. Banku Małopolskiego w Krakowie.

Zł. 14.50 Nr. 329.

Akcji Banku Polskiego.

Po zł. 500. Nr. Nr. 504346, 528651.

Po zł. 200. Nr. Nr. 398357, 406095.

Po zł. 100. Nr. Nr. 34809—11, 114293—6, 209144—63, 228183, 234878—82, 328485, 872467—8. (Monit. Pol. Nr. Nr. 129, 130 i 133 z 7, 8, i 12.VI. 33 r.).

5% Państwowa Renta Ziemska.

W dniu 1 czerwca 1933 r. umorzono drogą wykupu 5% Państ. Rentę Ziemską na sumę nominalną zł. 243.400

w odcinkach po zł. 5000 sztuk 12
„ „ „ „ 1000 „ 164
„ „ „ „ 500 „ 30
„ „ „ „ 100 „ 44

O obniżenie opłat pocztowych,

telegraficznych, telefonicznych i radjowych

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. zwrócił się do Ministerstwa Poczt i Telegrafów z obszernym memorjałem w sprawie obniżki opłat pocztowych, telegraficznych, telefonicznych i radjowych.

Związek Izb wskazał na wstępie, iż w porównaniu do opłat pocztowych, obowiązujących w roku 1927 i biorąc pod uwagę powszechny spadek cen, obciążenie opłatami pocztowemi w obecnej chwili wzrosło o 243% w porównaniu do roku 1927 i o 113% w porównaniu do roku 1930.

Ten stan rzeczy, szczególnie dotkliwy w okresie pogłębiającego się kryzysu, sprawia, iż dla wielu przedsiębiorstw korzystanie z poczty staje się nieopłacalne. Wielkie przedsiębiorstwa są zmuszone do wysyłania dziennie po kilkanaście lub kilkadziesiąt listów miejscowych; już przy 20 listach dziennie wynosi to miesięcznie 90 zł., gdy tymczasem wynagrodzenie gońca, który prędzej załatwi doręczenie poczty, wynosi miesięcznie przeciętnie 40 — 60 zł. Opłata za list krajowy jest w Polsce wyższa o 43% od tej opłaty w Niemczech, o 32% od Anglji, o 41% od Francji i t. p. Nadanie np. listu poleconego z Austrji do Polski kosztuje niemal 50% taniej, niż nadanie takiego listu w odwrotnym kierunku, t. j. z Polski do Austrji.

Tak wysokie opłaty pocztowe ułatwiają powstawanie nadużyć na szkodę Państwa. Niedawno wykryto w jednem z większych miast Polski przedsiębiorstwo prywatne, zajmujące się doręczaniem przesyłek pocztowych za opłatą znacznie niższą od pobieranej przez pocztę. Spotykane też były wypadki nieofrankowywania zupełnie wysyłanych listów, ponieważ są one zawsze doręczane dla pobrania podwójnej opłaty (60 gr.). Zatem wysyłający, który ma później rozrachunek z adresatem oszczędza 20 gr., gdyż list polecony kosztuje 80 gr.

Wskazując w obszernym memorjale na nadmierne obciążenie wygórowanemi opłatami pocztowemi całego życia gospodarczego oraz na straty, ponoszone wskutek tego przez przedsiębiorstwo „Polska Poczta, Telegraf i Telefon", Związek Izb opracował i przesłał Ministerstwu Poczt i Telegrafów szczegółowy projekt taryfy opłat pocztowych za listy, kartki pocztowe, próbki towarów, paczki, za składowe, przekazy, doręczenie, inkaso, druki i t. p. oraz opłat telegraficznych, telefonicznych i radjowych.

O losowanie 4½% Obligacyj m. Warszawy z 1903 r.

Od pewnego czasu zwracają się do Redakcji naszej posiadacze 4½% obligacyj m. Warszawy z zapytaniem, dlaczego Magistrat m. st. Warszawy nie dokonał dotychczas losowania powyższych obligacyj, gdy losowanie innych obligacyj magistrackich punktualnie dwa razy rocznie są dokonywane. Wedle otrzymanych przez nas informacyj przyczyną zwłoki losowania jest uciążliwa i przewlekła procedura, związana z dokonaniem losowania, co musi potrwać do początku roku przyszłego. Posiadacze obligacyj nic nie stracą, gdyż losowanie odbędzie się ryczałtowe w dniu 1 kwietnia 1934 r.

Ponieważ z szeregu miast polskich Magistrat m. st. Warszawy pierwszy dokonał konwersji w myśl lex Zoll, więc i tym razem nie ulega wątpliwości, po pokananiu przeszkód technicznych, swoje zobowiązanie względem posiadaczy obligacyj w terminie spełni.

Byłoby więc pożądane, aby, zgodnie z życzeniem posiadaczy obligacyj, wydany został przez Magistrat komunikat, wyjaśniający faktyczny stan rzeczy.

LOSOWANIA

2% Pożyczka m. Brukseli z 1905 r.

Losowanie z dnia 14 stycznia 1933 r.

AMORTYZACJA.

Serje: 829 2123 2195 2343
2890 3784 3995 4419 4588 4719
4864 5716 5881 6333 6437 7085
8177 10247 10587 11450 12737
12742 14172 16370 16769 17201
18907 20540 21812 24454 25424
28010 29243 30321 31102 31324
33020 33243 33370 33805 33846
34796 35280 37206 37647 40563
40699 41736 45689 46220 47522
47716 47835 47855 49579 49581
49834 50520 50615 50859 52533
52651 52925 54232 54473 54959
56488 56539 56832 56985 57770
57958 59404 59454 59751 63809
63882 65136 66231 67830 67947
67950 70319 70575 70770 71856
71868 75218 76858 77431 78201
78736 79224 79879 82251 83282
83650 83727 84216 85239 85722
86505 86778 86873 87062 88332
88487 88995 91798 92649 92892
95768 96496 97184 97841 97928
98702 99609 102367 102977
103951 104035 104224 105161
106000 106925 107389 107541
108403 108775 109842 110373
110401 110679 111658 111891
112038 112102 113911 114820
115988 116612 117540 117603
117901 118160 119071 119191
120417 120890 120987 122461
123450 123563 123824 125601
126531 127560 128151 129512
130089 130966 131754 132581
133014 134052 136347 136812
138689 138940 139847 140891
140990 141653 142663 142899
143845 144263 144360 144629
144849 147432 147662 149270
149568 150269 151968 152002
153368 156136 156340 156388
160596 162742 163673 165524
165626 166384 167212 167279
167434 168535 168927 razem seryj 203 .

WYGRANE:

Fr. 250.000. Ser. 109842 Nr. 15.
Fr. 2.500. Ser. 70770 Nr. 20.
Fr. 1.000 Ser. 120417 Nr. 9.
Po fr. 500. Ser. 24454 Nr. 17. Ser. 83282 Nr. 20.
Po fr. 150. Ser. 2343 Nr. 3. Ser. 5881 Nr. 2. Ser. 16769 Nr. 10. Ser. 33805 Nr. 21. Ser. 40563 Nr. 15. Ser. 54959 Nr. 4. Ser. 56539 Nr. 21. Ser. 57958 Nr. 14. Ser. 67950 Nr. 5. Ser. 78736 Nr. 7. Ser. 83727 Nr. 17. Ser. 110401 Nr. 25. Ser. 111891 Nr. 20. Ser. 127560 Nr. 16. Ser. 129512 Nr. 5. Ser. 131754 Nr. 24. Ser. 140891 Nr. 25. Ser. 142899 Nr. 17. Ser. 160596 Nr. 22. Ser. 168927 Nr. 10.

Za pozostałe numery w powyższych 203 serjach (każda serja posiada 25 numerów) wypłaca się po fr. 110.

Wypłata od dnia 2 stycznia 1934 r.

Losowanie z dn. 15 marca 1933 r.

AMORTYZACJA.

Serje: 30 227 3853 4452 6330
7484 8038 8646 10988 12123
12580 12589 13117 13157 13715
18310 18494 21053 25554 26352
27337 27571 27966 27982 28154
28755 28756 29451 30808 31281
31564 35846 36256 36477 36681
37072 38573 40088 40287 40404
40771 41553 42645 43397 43482
45227 45487 46014 46037 46859
47020 47972 47990 48035 49241
50592 51671 51765 52099 53537
53554 53753 53777 54021 54761
55053 55147 55884 56292 57391
58212 58560 60573 64945 65040
65758 66339 66564 66608 66864
67398 67854 69327 69672 70250
71041 72360 72431 73819 74588
74661 74856 76056 76193 76199
77418 78427 78800 78882 78964
79334 82375 83800 84837 84936
85458 86248 86592 87566 87726
87890 90163 90877 92392 94152
95471 95514 95813 97373 97450
98881 99501 99971 100943
101245 101597 102328 104086
104309 105812 105822 106379
107412 108502 108795 109644
111662 113111 114384 114467
114563 115397 116982 117634
117737 119340 122938 123976
126985 127693 127821 127835
131753 131946 132645 133713
134749 136581 136678 137612
137661 137770 138285 140551
140556 140678 141264 141541
141681 142033 142487 142713
142879 142983 143419 144221
144770 148622 149637 149722
150166 151984 152124 152248
153110 154714 155740 156621
157284 159970 160997 161181
161226 162067 162305 162562
162626 163789 165024 165586
166115 166311 166348.

WYGRANE:

Fr. 10.000. Ser. 143419 Nr. 7.
Fr. 2.500. Ser. 58212 Nr .21.
Fr. 1.000. Ser. 26352 Nr. 9.
Po fr. 500. Ser. 50592 Nr. 25. Ser. 53777 Nr. 22.
Po fr. 150. Ser. 12589 Nr. 25. Ser. 28154 Nr. 10. Ser. 28755 Nr. 11 21. Ser. 41553 Nr. 7. Ser. 50592 Nr. 3. Ser. 76199 Nr. 21. Ser. 78427 Nr. 3. Ser. 82375 Nr. 8. Ser. 95813 Nr. 18. Ser. 101597 Nr. 17. Ser. 108795 Nr. 20. Ser. 111662 Nr. 11. Ser. 140556 Nr. 1. Ser. 142713 Nr. 22. Ser. 149722 Nr. 11. Ser. 151984 Nr. 8. Ser. 156621 Nr. 25. Ser. 162305 Nr. 11. Ser. 165024 Nr. 16.

Za pozostałe numery w powyższych 203 serjach (każda serja posiada 25 numerów) wypłaca się po fr. 110.

Wypłata od dnia 2 stycznia 1934 r.

Ogłoszenie Banku Polskiego.

Bank Polski w Warszawie w myśl artykułu 8 swego statutu unieważnia akcje Banku Polskiego Nr.Nr. 12826, 541881—3, 620771—5, 648001—10, 993015. (Monit. Pol. Nr. 133 z 12.VI.33 r.).

Kronika akcyjna

Zebrania

20 czerwca.

Wapniarnia Miasteczko, Sp. Akc. w Poznaniu — o godz. 16-ej w lokalu Spółki w Poznaniu, ul. Berwińskiego 1.

24 czerwca.

Spółka Stolarska, Sp. Akc. w Poznaniu — o godz. 11-ej w gmachu własnym przy Starym Rynku 46/7.

Inowrocławska Fabryka Maszyn Rolniczych, Tow. Akc. w likwidacji w Inowrocławiu — o godz. 16-ej w lokalu Towarzystwa w Inowrocławiu, ul. św. Ducha 27.

Polskie Kopalnie Skarbowe na Górnym Śląsku, Spółka Dzierżawna, Sp. Akc. w Katowicach — o godz. 11-ej w siedzibie Spółki, ul. Kochanowskiego 18 w Katowicach.

Sp. Akc. S. W. Niemojowski, Fabryka Papieru i Wyrobów z Papieru w Bielsku — o godz. 12-ej w biurach fabryki w Bielsku ul. Rzeźnicza 26.

Towarzystwo Białostockiej Manufaktury Eugenjusz Becker i Spółka, Sp. Akc. Białystok — o godz. 17-ej w Warszawie w lokalu Resursy Obywatelskiej, ul. Krak. Przedm. 64.

Tow. „Polski Lloyd", Sp. Akc. — o godz. 17-ej w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Marszałkowska 130.

Sp. Akc. „Formiarz" Fabryka Kopyt i szpilek drewnianych w Warszawie, ul. Długa 25 — o godz. 18.30 w siedzibie Zarządu w Warszawie.

26 czerwca.

Zakłady Przemysłowe „Guma Rubber", Sp. Akc. — o godz. 19-ej w lokalu Spółki, ul. Gęsia 30.

Sp. Akc. „Wrzosowa", Fabryka Portland-Cementu — nadzwyczajne — o godz. 13-ej w lokalu Zarządu, ul. Mazowiecka 7 w Warszawie.

27 czerwca.

Fabryka Maszyn i Odlewnia „Lwówek", Tow. Akc. we Lwowie w likwidacji — o godz. 17-ej w lokalu firmy: „Sp. Akc. Przedst. Techn. Zaborowski i Sp. Warszawa, ul. Trębacka 10.

„Węgierska Górka" Górnicza i Hutnicza Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie — o godz. 12-ej w biurze Zarządu Spółki w Węgierskiej Górce.

Tow. Ubezpieczeń „Przezorność", Sp. Akc. — o godz. 11.30 w lokalu Towarzystwa w Warszawie, plac Małachowskiego 4.

Polska Centrala Importu Kawy, Sp. Akc. w Gdyni — **nadzwyczajne** — o godz. 18-ej w Warszawie, ul. Moniuszki 6.

Towarzystwo Przemysłowo-Leśne „Lasy Polskie", Sp. Akc. Bydgoszcz — Kapuścisko-Dolne — o godz. 11-ej w lokalu adw. Bernarda Cisewskiego i Jana Meissnera, Bydgoszcz, ul. Gdańska 7.

28 czerwca.

Sp. Akc. Recenia Polska w Pabjanicach — o godz. 12-ej w lokalu biura Zarządu Spółki w Warszawie, Krakowskie Przedm. 16/18.

Zakłady Rolniczo-Przemysłowe „Solanum", S. A. w Tczewie — o godz. 12-ej w lokalu Spółki w Tczewie, ul. Za Dworcem 34.

Zakłady Przemysłu Bawełnianego „Ludwik Geyer", Sp. Akc. w Łodzi— ogodz. 16-ej w lokalu Spółki, ul. Piotrkowska 282.

Polskie Zakłady Chemiczne „Nitrat", Sp. Akc. — o godz. 16-ej w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Mińska 25.

Krakowskie Towarzystwo Ubezpieczeń „Florjanka", Sp. Akc. w Krakowie — o godz. 10-ej w sali Zarządu Towarzystwa w Krakowie, ul. Basztowa 7.

Bank Przemysłowy Warszawski, Sp. Akc. — o godz. 10-ej w lokalu Banku, ul. Czackiego 9.

29 czerwca.

Francuska Spółka Akcyjna, Spółka Galicyjska Kopalń — o godz. 15-ej w lokalu Spółki w Paryżu, rue de la Victoire 76.

30 czerwca.

Zjednoczona Fabryka Żarówek, Sp. Akc. w Warszawie — o godz. 17-ej w siedzibie firmy przy ul. Nowowiejskiej 13.

„Kanold", Sp. Akc. w Lesznie — o godz. 11-ej w kancelarji notarjusza Burdajewicza w Poznaniu, ul. Seweryna Mielżyńskiego narożnik ul. Fredry.

Towarzystwo Karwice-Ozierańska Cukrownia i Rafinerja, Sp. Akc. — o godz. 17-ej w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Chmielna 27 m. 9.

Korolewska Manufaktura Karol Kröning i S-ka, Sp. Akc. — o godz. 17-ej w lokalu Zarządu, ul. 6-go Sierpnia 5 w Łodzi.

Sp. Akc. „Wolbrom", Fabr. Wyrob. Gumowych, Sp. Akc. w Wolbromiu — o godz. 17-ej w Olkuszu w lokalu Sp. Akc. „Olkusz".

DYWIDENDA.

Towarzystwo Fabryki Portland — Cementu „Wysoka", Sp. Akc. — wypłaca 4% dywidendy, t. j. Zł. 4.— od akcji Zł. 100.— wartości nominalnej.

Elektrownia Okręgu Warszawskiego, Sp. Akc. — wypłaca dywidendę za 1932 r. w wysokości 5% t. j. zł. 5.— od akcji zł. 100.— wartości nominalnej.

ODPOWIEDZI REDAKCJI,

Pani **Marji Ł.** w miejscu. Nr. 8227/32 nie został wylosowany i nic nie wygrał.

P. Janowi K. Po otrzymaniu tabeli zamieścimy.

P. R. S. Wycofane z obiegu.

Redaktor i Wydawca: Maksymiljan Polikier. Zakł. Graf. E. i D-ra K. Koziańskich w Warszawie.